

Хаїм Нахман Бялик: до 150-річчя з Дня народження поета

Сторінки філателістичного літопису

Великий єврейський поет, есеїст та перекладач, класик новітньої літератури мовою іврит, Хаїм Нахман Бялик народився 6 січня 1873 року в містечку Івниця Житомирського повіту Волинської губернії в сім'ї лісника Цика-Йосефа Янкель-Мойшевича Бялика та Діни-Приви Бялик. У нього були старший брат Шефтель та дві сестри: Хеня-Ідес та Блюма. З 1880 по 1890 рік він жив з батьками в Житомирі в будинку діда — талмудиста Янкеля-Мойше Гершковича Бялика. Близько двох років Хаїм Нахман навчався у знаменитій Воложинській єшиві «Ец а-Хаїм» («Дерево життя»), яка була заснована в 1806 році з ініціативи Віленського Гаона. У цій єшиві в різний час навчалися багато видатних релігійних авторитетів та діячів єврейської культури.

У період навчання в єшиві Бялик поряд із вивченням релігійної та кабалістичної літератури цікавився і світськими науками. У 17 років він переїжджає до Одеси, сподіваючись заробляти собі на життя літературною працею. Невдовзі тут побачив світ вірш Бялика «До ластівки», після чого Бялика почали публікувати і він був прийнятий у літературне середовище Одеси.

У 1893 році, після смерті діда, він повернувся до Житомира, де одружився з Манюю, донькою багатого лісопромисловця Шейваха Авербуха. Бялик почав працювати прикажчиком у тестя, займаючись при цьому й літературною творчістю, але за кілька років остаточно переїхав до Одеси. Тут він став одним із співзасновників видавництва «Морія». У 1902 році вийшла перша збірка віршів Бялика. 1903 року Бялик брав участь у розслідуванні подій Кишинівського погрому. Написана в 1904 році поема «Сказання про погром» («У місті різанини») зробила його одним із найвідоміших єврейських поетів свого часу. В Одесі Хаїм Нахман став полум'яним сіоністом і в цей період свого життя брав участь у Сіоністських конгресах 1907 та 1913 років.

У 1921 році, за клопотанням Горького та з особистої дозволу Леніна, Бялик переїхав до Берліна. У період життя в Берліні книги Бялика, зокрема, ілюстрував відомий ізраїльський художник Нахум Гутман. 1984 року ізраїльська пошта в серії марок «Ізраїльські книги для дітей» випустила марку з ілюстрацією Гутмана до вірша Бялика «За морем».

1924 року Бялик переїхав до Палестини і оселився в Тель-Авіві. Цій події присвячено сувенірний конверт

(мал. 1), на якому наклеєно марку, випущену ізраїльською поштою в 1959 році.

У Тель-Авіві Хаїм Нахман збудував будинок на вулиці ... Бялика. Вулиця отримала свою назву в 1924-му, за тиждень після приїзду поета в Ерец Ізраїль.

Бялик брав активну участь у роботі Єврейського університету в Єрусалимі, Художнього музею в Тель-Авіві, театру «Габіма», Спілки письменників Ізраїлю. Він брав участь у роботі Сіоністських конгресів 1921 та 1931 років.

1934 року Бялик поїхав лікуватися до Відня, але після невдалої операції помер 4 липня 1934 року. Він був похований у Тель-Авіві, в останню путь його проводжала величезна кількість людей.

Пам'ять про Бялика, класика сучасної поезії на івриті, шанують в Ізраїлі. У багатьох містах країни є вулиці його імені, на його честь названо місто — Кир'ят Бялик. У цьому місті в день виходу у світ марки, присвяченої двадцятип'ятиріччю від дня смерті поета, було погашено картмаксимум (мал. 2).

Портрет Бялика та зображення його будинку у Тель-Авіві були розміщені на банкноті номіналом 10 лір, випущеній Банком Ізраїлю в 1968 році (мал. 3).

Із січня 1933 року в Ізраїлі вручається Літературна премія імені Хаїма Нахмана Бялика.

Володимир БЕРНШТАМ (Ізраїль), спеціально для газети «ТХІЯ»